

"ELK KRIJGT ZIJN DEEL"
(ES IRRT DER MENSCH, SO LANG ER STREBT)
KOMEDIE IN 3 BEDRIJVEN
VOOR
4 DAMES – 4 HEREN
DOOR
BERND GOMBOLD
NEDERLANDSE VERTALING
CARL SLOTBOOM

SPEELDUUR:

Ongeveer 120 minuten.

TIJD:

Tegenwoordige tijd - 2013

KORTE INHOUD:

De dorpskroeg "De ijzeren vuist", inclusief de eigenaar Johannes Wagter, zijn de, nogal van zichzelf overtuigende burgemeester Richard Scholten van Kleinstrobeek, al jaren een doorn in het oog. Scholten zou de kroeg het liefst laten slopen om dan op de vrijgekomen plek parkeerplaatsen voor het nieuwe Gemeentehuis te bouwen. Wagter weigert zijn kroeg echter te verkopen. Met oneerlijke praktijken en hulp van zijn vriend en wethouder, Floris Brandsma, zet de burgemeester de kroegbaas onder druk en dreigt hem zelfs met onteigening. Johannes Wagter vindt steun bij zijn dakloze stamgast Willie en zijn doortastende schoonmaakster Roos Meijer, die met haar grote mond de burgemeester telkens weer van repliek dient.

Op de zolder van de dorpskroeg ontdekt Roos een kist met papieren waarop oude handschriften staan. Willie, die vroeger gymnasiumleraar is geweest, is er van overtuigd dat het handschrift toebehoort aan de grote Nederlandse dichter Joost van den Vondel. Willie ontdekt zelfs enkele gedichten over Kleinstrobeek.

Burgemeester Scholten speelt met de gedachte zijn gemeente te benoemen tot Vondel-Gemeente, om zodoende niet alleen Kleinstrobeek, maar ook zijn eigen persoon onder de aandacht te brengen.

De burgemeester heeft echter niet gerekend met zijn bazige fractievoorzitter Klara Spijkman, tevens voorzitter van Kunst en Cultuur, die de vondst van de papieren gebruikt om eindelijk en wel tot meerdere glorie van haarzelf, een Congrescentrum te laten bouwen.

Met veel tamtam wordt een persconferentie gegeven om de zeldzame papieren in de openbaarheid te brengen. De dorpskroeg wordt in een sneltreinvaart gerenoveerd en onder de naam "Vondel-Huis" bij Monumentenzorg ingeschreven. De dakloze Willie wordt, geschoren, gewassen en gestoken in nieuwe kleding, benoemd tot Vondelexpert en de schoonmaakster Roos is vanaf dat moment pr-manager. Ellie, de vriendin van Roos, directrice van het Landelijk Vondel-Instituut, dringt er bij de burgemeester op aan dat Kleinstrobeek mee gaat dingen naar de Cultuurhoofdstad van Europa. Sonja Muis, de niet bijster intelligente secretaresse en minnares van de burgemeester, is van mening dat Joost van den Vondel een popzanger is.

Ten slotte blijkt het handschrift een vervalsing te zijn. De burgemeester en zijn wethouders staan voor schut en hun dromen spatten als zeepbellen uit elkaar. In ieder geval is de dorpskroeg gerenoveerd en van de ondergang gered. Leve Joost van den Vondel.

ROLVERDELING:

Johannes Wagter	40-60
Willie Steenbergen	60
Roos Meijer	30-50
Richard Scholten	40-50
Sonja Muis	20-30
Klara Spijkman	40-60
Floris Brandsma	30-50
Ellie	30-40

TYPERINGEN:

Johannes Wagter	Eigenaar van de dorpskroeg "De ijzeren vuist". Eenvoudige man, die niet op uiterlijk en kleding let.
Willie	Dakloze man, dienovereenkomstig gekleed. Stamgast van de kroeg. Was vroeger gymnasiumleraar en in de loop van het stuk kruipt hij steeds meer in zijn vroegere rol. Slimme man.
Roos Meijer	Schoonmaakster in de dorpskroeg. Neemt geen blad voor haar mond en laat zich het kaas niet van het brood eten.
Richard Scholten	Burgemeester van Kleinstrobeek. Zeer overtuigd van zijn eigen kunnen. Doet alles voor geld. Vrouwenversierder, achterbaks.
Sonja Muis	Secretaresse en minnares van de burgemeester. Niet bijster bijdehand. Is veel met haar uiterlijk bezig. Leuke verschijning die haar chef als een hondje achterna loopt.
Klara Spijkman	Fractievoorzitter, Voorzitter voor Kunst en Cultuur en Voorzitter van de Vrouwenvereniging. Heeft het hoog in haar hoofd. Arrogant.
Floris Brandsma	Wethouder en vriend van de burgemeester. Brandweercommandant. Zegt wat hij denkt en is niet de slimste.
Ellie	Vriendin van Roos. Aantrekkelijk, sympathiek, slim.

DECOR:

Het interieur van een verwaarloosde kroeg.

Drie op/afgangen. Links naar buiten. Midden naar de keuken. Rechts naar de andere kamers.

Bij het begin van het tweede bedrijf is de kroeg gerenoveerd.

Bij het begin van het derde bedrijf, nieuwe inrichting.

NEDERLANDSE VERTALING:

Carl Slotboom

www.carlslotboom.nl

toneelslotboom@quicknet.nl

Abbekerk

Februari 2013

EERSTE BEDRIJF

(Als het doek opgaat ligt Willie languit op een bank en snurkt. Hij is niet te zien voor het publiek)

RICHARD **(Komt van links op. Kwaad)** Waar is die vent?! Laat mij gewoon bij de notaris zitten en komt doodleuk niet opdagen. Die zal ik de les eens lezen. Denkt zeker dat ik zo'n suffige dorpsburgemeester ben die niet tot drie kan tellen. Dat zal ik hem eens even aan het verstand peuteren! **(Roept)** Wagter, waar ben je?! Kom te voorschijn lafaard!

WILLIE **(Komt langzaam overeind, steunt)** Wat is dat voor herrie? Hou op met je gebrul of ik schop je er uit! Of ben je de nieuwe ober? Nou, tap dan maar eens wat voor me in. **(Houdt een glas omhoog)**

RICHARD Wat denk je wel?! Ik ben de burgemeester. Laat je maar ergens anders vollopen! **(Kijkt om zich heen en zegt voor zichzelf)** Het wordt hoog tijd dat dit daklozencentrum gesloopt wordt. Een schande voor het dorp!

WILLIE De burgemeester zeg je? Als ik me niet vergis zijn er binnenkort verkiezingen. Ik zou zeggen, geef maar eens een rondje. Misschien dat ik dan... hahaha...

RICHARD Op zulke stemmers zit ik echt niet te wachten. Het zou wat fraais zijn als ik van types zoals jij afhankelijk zou zijn.

WILLIE Burgemeesters worden gekozen en het zijn doorgaans niet de slimsten. **(Staat op en roept)** Johannes?! Volgens mij wil iemand een rondje geven! **(Gaat wankelend in het midden af)**

RICHARD Ik zweer bij het hoofd van mijn schoonmoeder dat binnen twee weken van deze dorpskroeg niets meer over is. Al zal ik hem daarvoor moeten onteigenen!

KLARA **(Komt op van links. Snibbig)** Ach, meneer de burgemeester. Waar zijn de slopers en waar is de pers?

RICHARD Mevrouw Spijkman. Heeft muisje... ik bedoel, heeft mevrouw Muis, mijn secretaresse u niet gebeld dat dit nog even uitgesteld gaat worden? Ik heb haar een half uur geleden gevraagd u te bellen.

KLARA Uitgesteld?! Ik heb twee uur bij de kapper gezeten extra vanwege de pers. Maar wat bedoelt u met uitgesteld?

RICHARD Dat zeg ik toch? Uitgesteld, verschoven, later tijdstip.

KLARA Pardon?! Geen sloopwerkzaamheden? Geen pers en geen fotograaf. Heeft u enig idee wat ik bij de kapper heb moeten betalen?!

RICHARD **(Voor zichzelf)** Als ik het zo bekijk was het een aanbieding.

KLARA Krijgt u eigenlijk helemaal niets voor elkaar?! Alles was u aanpakt gaat mis. Mijn beste burgemeester, de dag van uw herverkiezing is in zicht en u weet toch: verkiezingsdag is betaaldag!

RICHARD Het was allemaal geregeld. Maar de geachte dorpskroegeigenaar, meneer Johannes Wagter, is doodleuk niet bij de notaris verschenen. Daar kan ik dus niets aan doen. Maar mag ik u er aan herinneren dat er, voordat ik herkozen ga worden, eerst nog verkiezingen voor de gemeenteraad komen. Dames gaan voor zozegd.

KLARA Waarom denkt u dat ik bij de kapper ben geweest?

RICHARD Wilt u weer gemeenteraadslid worden of meedoen met de wedstrijd "poedel van het jaar".

KLARA Gedraagt u zich! Anders zouden ik en mijn fractie het u nog wel eens moeilijk kunnen maken. Vergeet niet dat ik voorzitter van Kunst en Cultuur ben en daarnaast voorzitter van de Vrouwenvereniging. U weet net als ik dat wij op veel stemmen kunnen rekenen.

RICHARD Jaja, ik weet dat u overal met uw neus vooraan staat zo gauw de pers aanwezig is. Veel geschreeuw, weinig wol.

KLARA U bent wel de laatste die kaas heeft gegeten van cultuur. In tegenstelling tot u moet ik hard werken. Ik heb geen personeel dat ik voor elke poep en scheet in kan zetten.

RICHARD Het is de grootste fout van mijn leven geweest, om u te adviseren mee te doen aan de Gemeenteraadsverkiezingen.

FLORIS **(Komt op van links. Ziet Klara niet)** Hallo Richard. Is die lelijke spijker ook aanwezig bij die persconferentie?

RICHARD Lelijke spijker?

FLORIS Klara Spijkman. **(Richard kucht en wijst naar Klara)** Aaahhh, mevrouw Spijkman, leuk dat u er ook bent en wat heeft u een charmant kapsel.

KLARA **(Tegen Richard)** Volgens mij is het mislukt.

KLARA Bespaar me uw complimenten. U heb ik al lang door. Pas maar op dat ik aan uw praktijken geen einde maak. Geachte heren... nog een heel prettige dag. **(Gaat links af)**

FLORIS Als ik dat mens alleen al zie! En dan die partij... A.O.B. "Assertieve Onafhankelijke Burgerpartij".

RICHARD Jullie zijn geen haar beter met jullie partij, O.A.B. "Onafhankelijke Assertieve Burgerpartij".

FLORIS Wij denken en handelen in ieder geval in het belang van de Gemeente.

RICHARD Je kunt het denken beter aan mij overlaten.

FLORIS Hoe bedoel je?

RICHARD Heel eenvoudig: tijdens de Gemeenteraadsvergaderingen gewoon zitten, mond houden en je hand opsteken als ik dat zeg. De vergaderingen duren dan maar half zo lang en het resultaat is precies zoals ik het wil hebben. Gesnapt?!

FLORIS Waar heb je het over, dat doen we toch?! Waar is overigens de pers? Ik heb er rekening mee gehouden dat ik op de foto moet. Binnenkort zijn verkiezingen en ik wil er goed op staan. **(Willie komt op. Hij gaat ergens staan waar niemand hem kan zien)**

RICHARD Wagter is niet bij de notaris op komen dagen. We waren overeengekomen dat de Gemeente deze ruïne hier koopt en laat slopen. Maar wie niet horen wil moet maar voelen. Die laat ik onteigenen, dat garandeer ik je.

FLORIS Nou lekker dan. Mijn machines staan al buiten en je weet dat mijn bedrijf deze opdracht heel hard kan gebruiken. Je hebt het me beloofd!

RICHARD Maak je geen zorgen, binnen een paar dagen kun je met slopen beginnen.

FLORIS Eén van mijn machines lekt olie, die kan ik niet zo lang hier laten staan. Stel je voor dat er zo'n milieuzeurpiet voorbij komt.

RICHARD Olie? **(Denkt na)** Dat is een idee. Floris, je neemt een paar litertjes olie en giet die, zonder dat iemand het ziet uiteraard, over dit grondstuk. Ik maak die slampamper wijs dat zijn kroeg op vervuilde grond gebouwd is en dat er een hoop narigheid op hem af komt. Die weet niet waar hij het zoeken moet en zal blij zijn als hij ons het hele spul gratis en voor niets schenken kan. Zo waar ik Richard Scholten heeft en jullie burgemeester ben: binnen twee weken kun jij hier beginnen met slopen en daarna beginnen met de parkeerplaatsen voor het nieuwe Gemeentehuis en voor onze vriend, de eigenaar van restaurant de Adelaar.

FLORIS Ik heb een grandioos idee, ik ben tenslotte commandant bij de brandweer. **(Pakt een aansteker en een papiertje. Houdt beide omhoog en steekt het papiertje aan)** Er kan natuurlijk een klein brandje ontstaan. We kunnen het gooien op een kortsluiting, ontstaan omdat de elektra verouderd is. Ik kan een beetje knoeien aan de brandweerauto, zodat mijn mannen niet zo snel uit kunnen rukken en de tent hier rustig af kan branden. **(Brandt zijn vingers)** Au!

RICHARD Floris, er zijn binnenkort verkiezingen. Als zo iets uitkomt, gaan wij ergens in waar we zo snel niet uit komen. Bovendien wil je toch verdienen aan deze sloop? **(Slaat zijn arm om Floris heen)** Ik neem aan dat je mij weer een vakantie aanbiedt, je wilt tenslotte toch opdrachten van de Gemeente krijgen. Kom mee dan laat ik je zien waar je die olie moet neer gieten. Aansluitend drinken we in de Adelaar een glaasje op ons succes. **(Kijkt om zich heen)** Hier wil ik niets gebruiken, deze zaak is versmeerd.

(Pakt met zijn zakdoek de deurklink beet. Richard en Floris links af)

WILLIE **(Komt te voorschijn)** Lekker jongens die twee.

JOHANNES **(Komt uit het midden)** Zijn ze eindelijk weg?

WILLIE Ja en die smeden beslist op dit moment weer andere gemene plannen. **(Tapt een bier voor zichzelf in)** Ze willen je onteigenen. Waarom heb je niet verkocht?

JOHANNES Omdat ik er achter gekomen ben dat de burgemeester aan zijn vriend Floris en aan de eigenaar van de Adelaar hoge bedragen heeft betaald voor waardeloze grondstukken.

WILLIE Kijk eens aan. Daar moet ik er nog een op drinken. **(Tapt weer in)**

JOHANNES Nog een bier? Als iemand een reden heeft om te drinken ben ik het wel. Ik ben bang dat ik tenslotte het spul toch zal moeten verkopen, die trekken aan het langste eind.

WILLIE **(Struikelt over een emmer)** Verdorie, wat doet die emmer hier?

JOHANNES Het dak lekt. Droevig maar waar. Mijn mooie kroeg "De ijzeren vuist" stort langzaam in elkaar.

WILLIE Jij wordt er ook niet jonger op. Bij jou moet er vandaag of morgen ook een emmer onder.

JOHANNES **(Gaat op een stoel zitten, die daarop breekt)** Nu is het genoeg! Ik roep de burgemeester en zeg hem dat ik de hele zaak verkoop. Het is zinloos.

ROOS **(Komt op van rechts. Heeft een emmer en borstel bij zich)** Zo snel geven we niet op hoor.

JOHANNES Jij hebt makkelijk praten, jij hebt een vaste baan als schoonmaakster in het Gemeentehuis.

ROOS Interieurverzorgster heet zo iets.

WILLIE Maar je maakt toch schoon?

ROOS Ja.

WILLIE Nou dan.

ROOS Hoe het ook wordt genoemd, ik verdien er zo weinig mee dat ik hier zwart moet werken. **(Pakt een damesslip uit haar emmer)** Zeg eens even, moet dit een poetsdoek voorstellen?

JOHANNES Ik moet bezuinigen. Ik heb er nog veel meer. Een gast heeft een hele tas vol met die dingen hier laten staan.

ROOS En moet ik daarmee stof af nemen en poetsen?

WILLIE Aantrekken kun je hem niet. Hij past om je enkels, maar niet om je achterste.

ROOS **(Houdt de slip omhoog)** Zo iets frivools zou ik sowieso niet aan willen trekken. Vroeger kon je met een oude onderbroek nog een hele fiets poetsen. Tegenwoordig kom je nauwelijks verder dan de standaard.

WILLIE Ja, de tijden zijn veranderd. Vroeger moest je een onderbroek aan de kant schuiven als je een stuk achterwerk wilde zien.

JOHANNES Tegenwoordig moet je je achterwerk aan de kant schuiven om iets van de onderbroek te kunnen zien. Ik zweer bij mijn onderbroeken, die zijn heerlijk warm. **(Trekt zijn broek een stukje naar beneden. Hij draagt een gebreide onderbroek)**

WILLIE **(Kijkt uit het raam)** Ojee, de burgemeester en zijn boezemvriend zijn weer in aantocht.

ROOS Laat mij ze maar even te woord staan.

JOHANNES Dan kunnen wij beter verdwijnen Willie. **(Willie tapt nog snel een bier in. Johannes en Willie in het midden af. Ze laten de deur een stukje openstaan zodat ze kunnen horen wat er gezegd gaat worden. Roos legt links en rechts een paar slipjes, als een spoor op het toneel naar de plek waar zij zich verstopt)**

RICHARD **(Komt links op, gevolgd door Floris)** Je gebruikt de smerigste olie die je hebt. **(Ziet de slipjes)** Hé Floris, zie jij wat ik zie?

FLORIS Als de slipjes er zijn, is de draagster in de buurt.

RICHARD Laat mij maar even. Ik volg het spoor en dan komen we er vanzelf. **(Raapt de slipjes één voor één op)**

FLORIS Knap dat jij toch altijd een oplossing hebt.

RICHARD Eigenlijk verdienen jullie een burgemeester zoals ik niet eens. Maar wat doet een mens niet allemaal om zo'n gat als Kleinstrobeek uit het stenen tijdperk te bevrijden. **(Houdt een slipje omhoog)** Oh... sexy. Die figuur die daarin past moet een droomfiguur zijn. Uit de onderbroeken van jouw vrouw, kun je drie slipjes maken.

FLORIS Drie? Nee hoor, vier. **(Roos steekt een been tevoorschijn)**

RICHARD **(Stoot Floris aan)** Daar is ze. Floris, deze ruïne laten we voorlopig staan, althans het eerste half uur. **(Lacht. Wrijft zich in zijn handen en loopt naar het been)**

ROOS **(Komt te voorschijn)** Dat zijn nog eens goed berichten burgemeester.

RICHARD **(Verstopt de slipjes achter zijn rug)** Wie eh... wie bent u? U komt me bekend voor.

ROOS U mij ook. Ik ben namelijk al vijf jaar uw interieurverzorgster in het Gemeentehuis. Maar als ik 's middags om vijf uur kom bent u al weg en voor die tijd schijnt u ook niet bepaald de handen uit de mouwen te hebben gestoken.

RICHARD Ongehoord! Hoor je wat voor geruchten deze poetsdoek de wereld in slingert Floris?

FLORIS Hoezo geruchten? Aan de stamtafel zeggen ze ook altijd dat je sneller bent dan het geluid. Om vijf uur ben je klaar met je werk, maar om vier uur al op de golfbaan.

ROOS Ja, maar als mevrouw Muis bij hem op kantoor aan het werk is, maakt hij overuren. Dan mag hij door niemand worden gestoord en moet het personeel de volgende dag de flessen opruimen.

RICHARD Nu is het genoeg! Wat veroorlooft u zich eigenlijk?! U vergeet zeker dat ik uw werkgever ben!

ROOS Nee hoor, maar geef me nu mijn poetsdoeken maar terug. **(Rukt de slipjes uit zijn hand)** Die passen zelfs mevrouw Muis niet. Hoogstens die nieuwe stagiaire, juffrouw Worm, of zoals ze door u altijd wordt genoemd: Wormpje.

FLORIS Wormpje? Daar heb je me nog niets over verteld.

RICHARD Je hoeft niet alles te weten. **(Tegen Roos)** En ik verzoek u dringend uw mond te houden. Wat doet u hier eigenlijk?

ROOS Werken, in tegenstelling tot u. Ik kan het mij niet veroorloven tijdens diensttijd kat en muis te spelen.

FLORIS Wat bedoelt u daarmee?

ROOS Weet u niet dat hij kater wordt genoemd?

FLORIS Kater?

ROOS Omdat hij voortdurend achter de muis aanzit... mevrouw Muis wel te verstaan.

FLORIS **(Lacht)** De kater en de muis. Vertel Richard, heb jij iets met je secretaresse?

RICHARD Ben je niet goed bij je hoofd? Nooit en te nimmer! Ik zweer bij het hoofd van mijn schoonmoeder dat alles gelogen is. Ik als burgemeester met een ondergeschikte? Wat denk je wel?! Bovendien heb ik daar helemaal de tijd niet voor.

KLARA **(Komt op van links, gevolgd door Sonja. Klara is boos)** Dat laat ik niet over mijn kant gaan meneer de burgemeester! Uw secretaresse hier zegt doodleuk dat u tegen haar gezegd zou hebben, dat ik een loeder ben en dat alle afspraken voor vandaag komen te vervallen. Klopt dat?!

RICHARD Natuurlijk niet lieve mevrouw Spijkman. Hoe komt u daar nou bij? Ik vermoed dat muisje... ik bedoel, mevrouw Muis met haar fantasie op de loop is gegaan.

SONJA Maar Ritchie, je hebt haar zelfs **oud** loeder genoemd.

KLARA Pardon?!

RICHARD Lieve mevrouw Spijkman, zoiets zou ik toch nooit over u zeggen? Toch niet over u? Mevrouw Muis weet af en toe niet wat ze zegt.

SONJA Dat is niet waar. Je hebt ook nog gezegd dat ze een opgedirkt nijlpaard is.

KLARA **(Hapt naar adem)** Opgedirkt nijlpa...?! **(Tegen Richard)** Uw brutaliteit kent geen grenzen. Ik eis een openbare verontschuldiging! **(Wijst naar Sonja)** En deze persoon is niet langer gewenst in het Gemeentehuis!

SONJA Ritchie, ik heb toch alleen maar...

RICHARD Kalmte alstublieft, kalmte. Laten we het even zakelijk houden. We gaan om de tafel zitten om dit misverstand de wereld uit te helpen.

ROOS Maar niet hier! Ik moet schoonmaken. Jullie gaan maar naar de muizenval... het Gemeentehuis bedoel ik. **(Begint de tafels schoon te maken)**

KLARA Ik accepteer dergelijke beledigingen niet. Tenslotte ben ik voorzitter van...

RICHARD **(Onderbreekt Klara)** Kunst en Cultuur en voorzitter van de Vrouwenvereniging. Ja mevrouw Spijkman, dat weten we en we weten ook wat we aan u hebben.

FLORIS Juist. Altijd een grote waffel, pontificaal op elke krantenfoto en geen vinger uitsteken.

SONJA Ritchie, je hebt echt gezegd dat ze een opgedirkt nijlpa...

RICHARD **(Houdt de hand voor Sonja's mond)** Jaja, stil maar muisje. **(Voor zichzelf)** Misschien moet ik een werkgroep in het leven roepen. **(Tegen Klara)** Mevrouw Spijkman, wat zou u er van zeggen indien u voorzitter wordt van de werkgroep ter bestrijding van spraakmisverstanden? De Gemeente is bereid u een aanzienlijke vergoeding daarvoor te betalen.

KLARA En reiskosten?

RICHARD Natuurlijk mijn Spijkertje... ik bedoel, lieve mevrouw Spijkman.

ROOS En nu wegwezen allemaal! **(Klara en Floris links af)**

RICHARD **(Houdt Sonja tegen)** Hoe vaak heb ik je niet gezegd dat je niet alles klakkeloos door moet brieven, simpele ziel!

SONJA **(Op huilerige toon)** Maar Ritchie, je hebt nog veel meer over haar gezegd en dat heb ik haar niet eens verteld.

RICHARD Nee zeg, die draadnagel hoeft niet alles te weten. Ben je nu zo dom, of doe je maar zo?

SONJA **(Gaat Richard om zijn hals hangen)** Maar Ritchie, ik doe toch altijd wat je zegt.

RICHARD **(Neemt Sonja in zijn armen)** Het is goed muisje, nadenken is nog nooit je sterkste kant geweest. **(Streelt over haar billen)** Maar je ziet er hartstikke lekker uit en dat is belangrijk. Ja toch muisje? **(Geeft Sonja een slip)** Kijk eens wat ik voor je heb. Vanavond om acht uur in mijn kantoor. Zo en nu ga je netjes je excuus aanbieden bij die aangeklede struisvogel, we hebben haar nog nodig. **(Geeft Sonja een kus en duwt haar naar buiten. Tegen Roos)** U bent op staande voet ontslagen, die slampamper van een Johannes Wagter wordt onteigend en deze kroeg wordt gesloopt, zowaar ik Richard Scholten heet! **(Links af)**

ROOS Dat zullen we nog wel eens zien arrogante zak! Nu heb ik eerst een echte poetsdoek nodig, met deze dingen werkt het niet. Hier op zolder staat een oude kledingkast, misschien vind ik daar iets beters dan deze slippes. **(Rechts af)**

WILLIE **(Komt uit het midden, gevolgd door Johannes)** Heb je gehoord wat ze hebben gezegd? Daar moet ik een slok op drinken. **(Tapt een bier)**

JOHANNES Alweer?! Zo kan die wel! **(Pakt het glas bier van Willie af en drinkt het leeg)** Zo, dat had ik nodig. En wat doen we nu wijsneus?

WILLIE Als je een verstandig antwoord wilt, moet je het netjes vragen. **(Denkt na)** Ja, daar zeg je wat, daar moeten we een goede strategie op loslaten.

JOHANNES En wat noem jij een goede strategie?

WILLIE Eerst een slok en dan in alle rust nadenken. Alles is al bedacht, we moeten alleen proberen het nog een keer te bedenken.

JOHANNES Uitstekende strategie! Een dakloze die het ene glas na het andere in tapt. Hoe zit het eigenlijk met betalen?

WILLIE Ik breek mijn hoofd hoe ik je kroeg kan redden en jij hebt geen andere zorgen dan twee euro voor een glas bier?

ROOS **(Komt van rechts met een kartonnen doos)** Op die zolder is het een nog grotere zwijnenstal dan hier. Het wordt tijd dat daar eens opgeruimd wordt.

JOHANNES Waarom? Als het zaakje hier gesloopt wordt belandt alles sowieso in de container.

ROOS **(Pakt een kledingstuk uit de doos)** Dit zou ik als poetsdoek kunnen gebruiken.

WILLIE Moment, dat kan ik misschien nog gebruiken. **(Begint in de doos te rommelen)**

JOHANNES Neem die hele doos mee, dan ben ik er vanaf. Het heeft allemaal geen zin meer.

ROOS Kop op Johannes. Zo snel laten wij ons door de kater niet vangen. We krijgen hem wel klein met zijn muisje.

JOHANNES **(Pakt een stapel geld uit de doos)** Hé, dat is mijn zwarte geld. Kun je guldens nog inwisselen voor euro's?

ROOS Guldens? Jij bent wel de grootste sufkop die er tussen de Noord- en Zuidpool rondloopt.

WILLIE **(Heeft een map met papieren uit de doos gepakt en bladert er door)** Ongelofelijk! Dit... dit is niet mogelijk. Ik word gek! Johannes, geef me onmiddellijk een kop oersterke koffie.

JOHANNES Koffie?! Ben je ziek?

ROOS Dat moet wel als hij koffie wil.

JOHANNES **(Tegen Willie die op de papieren staart)** Is alles oké Willie?

WILLIE Dit is... niet te geloven... dit handschrift, deze handtekening... dit zijn...

JOHANNES De onteigeningspapieren van de burgemeester? Nou, dan is hij per uitzondering eens een keer snel.

WILLIE Als deze papieren echt zijn, dan is dit wereldnieuws!

ROOS Gaat het wel goed met je Willie?

JOHANNES Oud papier om de kachel mee aan te steken. **(Wil de papieren pakken)** Geef maar hier.

WILLIE Afblijven! Dit zijn originele... originele van hem!

JOHANNES En wie is hem?

WILLIE Je zult het niet willen geloven... hem is Vondel!

JOHANNES Vondel? Is dat één van de duistere vrienden van de burgemeester?

WILLIE Joost van den Vondel, 1587 tot 1679, Dichter des Vaderlands en toneelschrijver. Hier het manuscript van de Gijsbrecht van Aemstel. Onderaan staat: Joost van den Vondel, Kleinstroobek, 1637. Dit betekent dat hij hier in Kleinstroobek is geweest en dat hij... **(Helemaal ontdaan)** ojee... dat betekent dat hij hier in Kleinstroobek zijn beroemde Gijsbrecht heeft geschreven.

JOHANNES Ik geloof er geen woord van. Ik kan me nauwelijks voorstellen dat een dakloze zwerver over zoveel kennis beschikt.

ROOS Johannes! Willie was voordat hij dakloos werd leraar aan een Gymnasium.

WILLIE Ik was gespecialiseerd in Joost van den Vondel. Geen twijfel mogelijk, dit is zijn handschrift en zijn handtekening. Hier zijn nog meer manuscripten waar Kleinstroobek en een datum onder staan. Als dit allemaal echt is hebben jullie dan enig idee wat dit betekent?

JOHANNES Dat hij kon schrijven.

WILLIE Praat geen onzin man! Dat betekent dat hij hier in Kleinstroobek is geweest en hier verschillende werken heeft geschreven. Misschien heeft hij hier zelfs gewoond.

JOHANNES Hier? Dat kan niet, want ik heb de laatste tien jaar geen enkele gast voor een overnachting gehad.

ROOS Vondel leefde vierhonderd jaar geleden.

RICHARD **(Komt op van links, gevolgd door Floris en Sonja. Floris draagt een smerige overall)** Meneer Wagter, hier heb ik het Wetboek van Strafrecht. **(Legt het met een klap op de tafel)** U kunt op pagina 486 nalezen hoeveel jaar gevangenisstraf er staat op milieuverontreiniging. Uw grondstuk is met olie verontreinigd.

JOHANNES Olie? Hoe kan dat nou weer?

FLORIS **(Veegt zijn handen aan een poetslap af)** Wat een smerige bende zeg.

RICHARD Ik stel voor dat de Gemeente het grondstuk van u overneemt... zonder daarvoor te betalen uiteraard. De bodemsanering zal ons honderdduizenden euro's gaan kosten. Mee eens? Dan hier even tekenen alstublieft. **(Legt een vel papier op tafel)**

JOHANNES **(Zakt op een stoel neer, waarvan de leuning afbreekt)** Honderdduizenden? Ik ben aan het einde van mijn Latijn.

WILLIE Nee hoor, we zijn pas aan het begin. Als dit echt is, is dit een paar miljoen waard. Met deze papieren kun je heel Kleinstroobek kopen.

RICHARD Miljoenen?! Wat bazelt deze zwerver? **(Tegen Willie)** Bemoei je er niet mee, begrepen?!

WILLIE Ik zou maar eens even niet zo hoog van de toren blazen wijsneus. Meneer Wagter is in het bezit van papieren met manuscripten en de handtekening van Joost van den Vondel. En dat is nog niet alles, Vondel heeft dit geschreven in Kleinstroobek.

SONJA Joost van eh... Joost van Dinges is toch een zanger?

RICHARD **(Tegen Floris)** Ze is zo dom als het achter eind van een varken, maar ze ziet er een stuk beter uit. **(Tegen Sonja)** Luister eens muisje, nog nooit van de Gijsbrecht gehoord?

SONJA Is dat ook een zanger?

FLORIS Mijn hemel, die begrijpt werkelijk helemaal niets. **(Tegen Richard)** Joost van den Vondel was toch de eerste prins van Oranje?

RICHARD **(Bladert door de papieren)** En waarom weet uitgerekend een zwerver dat dit het handschrift van Vondel is?

ROOS Willie was ooit leraar aan het Gymnasium en Vondel was zijn vakgebied. Ik haal voor ons allemaal een kop sterke koffie.

RICHARD Betekent dit dat Vondel hier geweest is en dit allemaal hier heeft geschreven?

WILLIE Zoals het er nu uitziet, ja. We moeten de handschriften nog nader onderzoeken natuurlijk. In geen enkele biografie over Vondel staat dat hij ooit in Kleinstroobek is geweest.

RICHARD Dit is een enorme sensatie! Die biografieën moeten overnieuw worden geschreven. Het lijkt me het beste dat ik die papieren meteen meeneem naar het Gemeentehuis.

WILLIE Dat had je gedacht. Die papieren zijn van meneer Wagter en ze blijven hier.

FLORIS Hoe zit het Richard, kan ik zo langzaam beginnen met de sloop?

WILLIE Vermoedelijk heeft hij hier ook gewoond. Onder een aantal papieren staat een datum en Kleinstroobek.

SONJA **(Voor zichzelf)** Ik weet alleen even niet welk genre.

FLORIS **(Tegen Richard)** Zal ik vast met de voorgevel beginnen?

RICHARD **(Kijkt om zich heen. Theatraal)** Ik wist dat dit gebouw een bijzonder geheim in zich herbergde.

FLORIS **(Zachtjes tegen Richard)** Je bedoelt mijn olie?

SONJA Ritchie, maak het niet zo spannend alsjeblieft. Komt die zanger hier optreden?

RICHARD **(Pakt Johannes bij zijn arm)** Mijn beste vriend, vanzelfsprekend blijft uw etablissement staan. **(Ademt diep in)** Hier ruikt het naar Vondel. Hier

ademen we het stof van de grootste dichter des vaderlands in. Ik zie de krantenkoppen al voor me: Vondel-Huis in Kleinstrobeek ontdekt. Ik maak van Kleinstrobeek een Vondelcultuurstad!

SONJA Krijg ik dan loonsverhoging Ritchie?

FLORIS **(Fluistert tegen Richard)** Ben je niet goed bij je hoofd? Tien minuten geleden heb je nog tegen me gezegd dat we hem het mes op de borst zetten en dat er morgen niets meer van deze tent over is.

RICHARD Floris, Gorbatsjov heeft ooit gezegd: Wie te laat komt, wordt door het leven bestraft. Dit prachtige gebouw blijft staan. Ga naar je graver en graaf de olie weer uit. **(Geeft hem het Wetboek van Strafrecht)** Hier, pagina 486, milieuverontreiniging...

FLORIS **(Ontzet)** Dat kun je niet maken, ik ga failliet.

RICHARD Mijn beste Floris, we moeten van tijd tot tijd allemaal offers brengen. Vergeet niet dat we binnenkort Vondel Gemeente zijn. Als dat eenmaal zo ver is, bouwen we het Vondel Congrescentrum en krijg jij nog opdrachten genoeg. Zo en nu ga je doen wat ik gezegd heb.

FLORIS Congre... congrescentrum? Dat klinkt me als muziek in de oren, dat betekent volop werk. Ik ga al! **(Floris links af)**

SONJA Ritchie, waarom moet er eerst olie worden uitgegoten om het daarna weer te verwijderen?

RICHARD Omdat eh... ach, daar snap jij toch niets van. Laat ik het zo zeggen muisje. Jij smeert 's morgens make-up op je gezicht en 's avonds poets je het er weer vanaf. Zoiets dus.

SONJA Ik wil tenslotte mooi voor je zijn Ritchie en als die zanger komt dan...

ROOS **(Komt met een dienblad met koffie en cake uit het midden)** En... hoe ziet het er in het land der poëzie uit? **(Verdeelt de koffie en cake en wordt daarbij geholpen door Johannes, die de kopjes met zijn mouw nog even oppoetst)**

WILLIE **(Kijkt in de papieren)** Dit is grandioos allemaal! Hier, een prachtig gedicht. Vondel noemde dit "Kleinstrobeek in lieflijke verzen". Luister. Kleinstrobeek, jij trots van ons land
Met jou voel ik een innige band
Aan mijn borst wil ik je drukken
Ik neem je met al je moois en al je nukken
Kleinstrobeek mijn wonderschone oord
Jouw naam is de mooiste klank die ik ooit heb gehoord.

RICHARD **(Lyrisch)** Geen twijfel mogelijk, dit kan alleen van Vondel zijn. **(Slaat zijn arm om de schouders van Johannes)** Mijn beste vriend Wagter... wij worden beroemd! Aan deze tafel heeft Vondel vast en zeker ook gezeten.

JOHANNES Voorzichtig kauwen op die cake. Tijdens het roeren van het deeg moest ik niezen en sindsdien ben ik een stifttand kwijt. **(Iedereen die een stuk cake heeft schuift dat weg. Johannes eet deze cake op)**

WIILIE Luister, hier nog een tot nu toe onbekend gedicht. Getiteld Grootstrobeek. Onlangs wilde ik Grootstrobeek bezoeken
En vond dit oord na vele uren zoeken
Huizen en akkers waren verlaten
Maar dat kreeg ik pas te laat in de gaten
Slechts een paar eenzame boeren
Stonden om een hoekje naar mij te loeren
Zo besloot ik dit eenzame oord zonder leven
Te verlaten en mij naar Kleistrobeek te begeven
Hier voel ik mij mens, hier ben ik thuis
Ja, Kleinstrobeek is mijn huis

RICHARD Prachtig! Prachtig! Ik zou het geschreven kunnen hebben. Vondel had vierhonderd jaar geleden al door wat voor nietszeggend gat Grootstrobeek is. Er is trouwens nog niets veranderd. Nog steeds een ingeslapen nest.

WILLIE We zullen deze papieren op echtheid laten onderzoeken.

RICHARD Papperlepap, die papieren zijn echt. Dat hoor je toch? Muisje, pak je blocnote en noteer. Uitnodiging voor een persconferentie, morgen om vijf uur in het toekomstige Vondel-Huis in Kleinstroobek. De pers wacht een landelijke sensatie in het dorp van deze grote dichter en toneelschrijver. Getekend, Scholten, burgemeester. Dat was het muisje, laat eens zien. **(Kijkt op de blocnote)** Vondel schrijf je met een v en niet met een f. **(Geeft de blocnote terug)**

SONJA Weet je waar ik aan moet denken? Waarom krijgt die zanger een eigen huis?

RICHARD Muisje, doe gewoon wat ik zeg en laat het denken aan mij over. Het is voldoende dat je er lekker uitziet. **(Tikt op de blocnote)** Dit stuur je naar alle Televisie- en radiozenders en naar de grote landelijke dagbladen.

WILLIE En wat wil je die journalisten dan gaan vertellen?

RICHARD Dat zie ik dan wel.

JOHANNES Hé... daar is mijn stifttand. **(Peutert in een plak cake)**

RICHARD Muisje, als dat bericht de deur uit is, ga je naar huis en laat je het bad vollopen.

SONJA **(Verheugd)** Ja, doe ik en de champagne zet ik ook koud.

RICHARD Nee, hij heeft al genoeg gedronken, hij krijgt geen slok meer. Hij moet morgen tijdens de persconferentie een helder hoofd hebben.

SONJA Over wie heb je het?

RICHARD Over onze Vondel expert natuurlijk. **(Tegen Willie)** Professor, koffie drinken, zodat je morgen fit bent. Muisje, jij neemt hem mee. Baden, nagels knippen, scheren, tanden poetsen, afijn het hele programma.

SONJA Pardon?! Deze zwerver in mijn huis en ligbad? Never nooit niet! Stel je voor dat hij enge ziektes bij zich heeft: vogelgriep, varkenspest, gekke koeienziekte.

RICHARD Voor de gekke koeienziekte hoef jij niet bang te zijn, dat betreft alleen de hersenen. **(Strijkt over haar billen)** Muisje, we moeten allemaal offers brengen. Als je je baantje wilt houden doe dan wat ik gezegd heb. Neem het schuimbad van rozenblaadjes, dat ruikt lekker.

SONJA Maar dat heb ik je voor je verjaardag gegeven.

RICHARD Voor de professor kan het niet goed genoeg zijn. **(Tegen Willie)** Alleen in bad, je blijft verder met je vingers van haar af.

WILLIE **(Krabt zich)** Ik ben al lang niet meer in bad geweest. Ik hoop dat ik er geen uitslag van krijg.

SONJA Getverderrie, een zwerver in mijn bad.

JOHANNES Schuimbad van rozenblaadjes. Ik heb nooit geweten dat zoiets bestaat.

RICHARD Weet je wat muisje? Neem meneer Wagter ook meteen maar mee en voor hem dezelfde procedure.

JOHANNES Ik eh... ik? Hoezo? Ik hoef niet in bad, ik was me elke veertien dagen met groene zeep.

RICHARD Mijn beste vriend Wagter, als u morgen, als directeur van het Vondel-Huis, door mij aan de pers wordt voorgesteld, moet u wel netjes voor de dag komen natuurlijk. Baden doet niet zeer. Dat is juist heel erg leuk. Ja toch muisje? **(Lacht)** Zo en nu aan het werk. Oja muisje, geef mijn beide vrienden allebei een maatkostuum, die hangen sowieso bij jou in de kast. Zo en nu tempo!

JOHANNES Maar ik was me niet in het badwater van Willie, ik wil schoon water in mijn bad.

WILLIE Stel je niet zo aan. We moeten allemaal offers brengen heeft de burgemeester gezegd.

ROOS En schoon ondergoed aantrekken. Dat doen mannen van jullie leeftijd veel te weinig.

JOHANNES Schoon ondergoed? Waarom? Er zit nog geen gaatje in.

SONJA Meekomen smeerkezen. Ritchie, dat je me zoiets aan durft te doen en dat alleen vanwege een zanger. Afschuwelijk! Van die man koop ik geen enkele CD. **(Sonja, Willie en Johannes links af)**

RICHARD **(Heeft intussen zijn telefoon gepakt en een nummer ingetoetst)** Ja, je spreekt met Scholten, ik heb per direct een paar vakmensen nodig. **(Spreekpauze)** In De IJzeren Vuist... **(Spreekpauze)** Als je nog één keer vervallen krot durft te zeggen, geef ik een andere aannemer de opdracht. **(Kijkt om zich heen)** Schilders, timmerlieden, tegelzetter, elektriciens enzovoort enzovoort. Kortom, iedereen die verbouwen kan. Morgen is hier de hele boel verbouwd. **(Spreekpauze)** Hoe je dat moet doen? Ja zeg, jij bent hier toch de aannemer? Je zorgt maar dat het voor elkaar komt. **(Spreekpauze)** Klets niet zo veel, aan het werk en een beetje sneller dan je doorgaans gewend bent. **(Verbreekt de verbinding)**

ROOS Renovatie? Vannacht?

RICHARD We moeten allemaal offers brengen. U zorgt dat morgenvroeg alles tip-top schoon is. Nou, waarom wacht u nog. Leeghalen die tent!

ROOS Rustig maar, ik ga al. **(Roos in het midden af)**

RICHARD **(Slaat zichzelf op zijn borst)** Wat zei Vondel ook alweer? De wereld is een schouwtoneel, elk speelt zijn rol en krijgt zijn deel. Die rol is voor mij... de hoofdrol wel te verstaan en mijn deel krijg ik ook... het grootste deel, dat moge duidelijk zijn. Wie wil mij nog tegenhouden op mijn weg naar de eeuwige roem. Dankzij Vondel ligt een belangrijke post in het verschiet. Commissaris van de Koning? Staatsecretaris? Minister misschien? We zullen zien. **(Tegen het publiek)** U hoort nog van mij.

DOEK